

Viestintävirasto
Kommunikationsverket
Finnish Communications
Regulatory Authority

**VIESTINTÄVIRASTON
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2009–2012**

1	JOHDANTO	3
2	VIESTINTÄVIRASTON TOIMINNAN STRATEGINEN PERUSTA	3
2.1	TOIMIALA JA VIRASTOVISIO	3
2.2	ARVOT	3
2.3	TOIMINTA-AJATUS	3
3	TOIMINTAYMPÄRISTÖKEHITYS	4
4	TOIMINNALLISET LINJAUKSET JA MONIVUOTISET TULOSTAVOITTEET	5
4.1	VIESTINNÄN INFRASTRUKTUURI	5
4.1.1	<i>Toimivat sähköiset viestintäyhteydet</i>	5
4.1.2	<i>Radiotaajuudet</i>	6
4.1.3	<i>Investointeihin kannustavat viestintämarkkinat</i>	8
4.1.4	<i>Varautuminen</i>	8
4.2	VIESTINTÄPALVELUT.....	9
4.2.1	<i>Laadukkaat ja toimivat viestintäpalvelut</i>	9
4.2.2	<i>Luottamus viestintäpalveluihin</i>	9
4.2.3	<i>Palvelujen saatavuus ja kohtuuhintaisuus</i>	10
4.2.4	<i>Monipuolinen sähköinen media</i>	11
4.3	ARJEN TIETOYHTEISKUNNAN EDISTÄMINEN VIRASTON PALVELUISSA.....	12
4.3.1	<i>Viestintäviraston sähköisten palvelujen kehittäminen</i>	12
5	RESURSSIT JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN	12
5.1	TALOUDELLISET VOIMAVARAT	12
5.1.1	<i>Toiminnan rahoitus</i>	12
5.1.2	<i>Maksullisen toiminnan tulot</i>	13
5.1.3	<i>Veronluonteiset tulot</i>	14
5.2	NYKYISTEN TEHTÄVIEN VAATIMAT RESURSSIT	14
5.2.1	<i>Taloudelliset voimavarat</i>	14
5.2.2	<i>Omaisuus</i>	15
5.3	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	15
5.3.1	<i>Henkilöstösuunnittelu</i>	15
5.3.2	<i>Osaamisresurssien varmistaminen</i>	16
5.3.3	<i>Hyvinvoiva henkilöstö</i>	16
5.4	TOIMINNAN KEHITTÄMINEN.....	16
5.4.1	<i>Tuottavuusohjelma</i>	16
5.4.2	<i>Palvelukeskusorganisaation käyttö</i>	17
5.4.3	<i>Tiedon hallinnan kehittäminen</i>	17
5.4.4	<i>Riskienhallinnan kehittäminen</i>	17
5.4.5	<i>Sidosryhmätyön kehittäminen</i>	17
	LIITE: VALTION TELEVISIO- JA RADIORAHASTON ENNAKOIVA RAHOITUSLASKELMA...	19

1 JOHDANTO

Viestintäviraston toiminta- ja taloussuunnitelman 2009 - 2012 laadinnan lähtökohtana on hallitusohjelmaan sisältyvä "arjen tietoyhteiskunta" -strategia ja strategian toteutukseen liittyvät liikenne- ja viestintäministeriön suunnitelmat ja ohjeet.

Toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaohjeissa liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut hallitusohjelmaan perustuen viestintäpalveluiden tarjontaa ja kysyntää, luottamusta tietoyhteiskunnan palveluihin, innovatiivisia verkkoja ja palveluita sekä tuottavuutta ja kilpailukykyä koskevat viestintäpoliittiset vaikuttavuustavoitteet.

Tämän suunnitelman toiminnalliset linjaukset ja monivuotiset tulostavoitteet 2009 - 2012 on johdettu liikenne- ja viestintäministeriön viestintäpoliittisista vaikuttavuustavoitteista.

2 VIESTINTÄVIRASTON TOIMINNAN STRATEGINEN PERUSTA

2.1 Toimiala ja virastovisio

Viestintäviraston toimialavisio on monipuoliset, toimivat ja turvalliset viestintäyhteydet kaikille Suomessa.

Viestintävirasto on alansa keskeinen vaikuttaja, joka luo toimintaedellytykset laadukkaille viestintäyhteyksille ja -palveluille Suomessa.

2.2 Arvot

Viestintäviraston arvot ovat:

- hyvä palvelukulttuuri
- asiantuntijuus
- kehittyminen ja kehittäminen

2.3 Toiminta-ajatus

Viestintäviraston tehtävänä on varmistaa viestintäyhteyksien ja -palveluiden monipuolisuus, toimivuus ja turvallisuus sekä edistää tietoyhteiskunnan kehitystä. Tavoitteena ovat:

- Tietoturvallinen yhteiskunta
- Toimivat sähköiset viestintäyhteydet
- Riittävät ja häiriöttömät sähköisen viestinnän infrastruktuuriresurssit
- Tehokkaasti toimivat viestintämarkkinat
- Laadukkaat viestintäpalvelut
- Monipuolinen sähköinen media

3 TOIMINTAYMPÄRISTÖKEHITYS

Sähköisen viestinnän infrastruktuuri

Viestintämarkkinoilla ja koko tietoliikennealalla on käynnissä voimakas muutosvaihe. Perinteiset viestintäverkot korvataan IP-pohjaisilla ratkaisuilla samalla kun nopeiden tietoliikennedyhteyksien ja laajakaistaisen tiedonsiirtokapasiteetin kysyntä kasvaa ja langattoman tekniikan käyttö yleistyy. Viestintäverkot ja -palvelut yhdentyvät ja palvelukohtaisista verkoista siirrytään monipalveluverkoihin, joissa siirretään niin puhetta, dataliikennettä kuin radio- ja televisiolähetysäkin. Kun palveluita tarjotaan yhdyntävien verkkojen välityksellä, yksittäisen verkon ja sen osien vikaantuminen voi vaikuttaa laajamittaisesti verkkojen toimintaan ja palveluiden käytettävyyteen. Toimijakentän pirstaloituminen sekä verkko- ja palveluinfrastruktuurin muuttuminen IP-pohjaiseksi luovat myös haasteita verkkojen yhteentoimivuudelle ja yhteenliitettävyydelle.

Tietoliikenneverkkojen tietoturvasuongelmiin ennakoitiin, havainnointi ja ratkaiseminen edellyttävät entistä tiiviimpää kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä. Tietoturvasuon tilannekuvan merkitys päätöksenteon apuvälineenä on yhä tärkeämpi kaikilla yhteiskunnan toimintatasoilla. Yhteiskunnan huoltovarmuuskriittisten toimintojen tukeutuminen pitkälti yleisten viestintäverkkojen ja -palvelujen varaan asettaa näiden toimintojen tietoturvalle erityisen suuria vaatimuksia. Yleisten viestintäverkkojen ja -palvelujen kautta tietoturvaohut leviävät nopeasti ympäri maailman ja edellyttävät tehokasta ja nopeaa reagoitua.

Radiotaajuuksien yhteiskäyttöisyys kasvaa. Yleisen teletoiminnan radioverkot kehittyvät entistä monikäyttöisemmiksi laajakaistaverkoiksi. Samalla niihin siirryy sellaista radioviestintää, jota varten tarvittiin aikaisemmin oma verkko. Taajuuksien käyttöön liittyvä itseohjautuminen ja älykkyyttä lisääntyvät. Tämän seurauksena kaikille verkoille ei enää välttämättä tarvita omaa taajuuskaistaa, vaan verkot jakavat keskenään yhteisen taajuusresurssin. Muissakin kuin yleisen teletoiminnan radioverkoissa tarvitaan yhä laajakaistaisempaa tiedonsiirtokapasiteettia esimerkiksi kuvansiirtoon.

Lyhyen kantaman radiolaitteiden teknologia kehittyä ja mahdollistaa uusia monipuolisia sovelluksia. Uusimmilla langattomilla tekniikoilla voidaan esimerkiksi korvata tietokoneen ja sen oheislaitteiden välisiä kaapeleita. Myös radiotaajuuksia käyttävä tunnistamismenettely (RFID) yleistyy. Sovellusten lisääntyessä luvasta vapaiden yhteiskäyttöisten taajuuksien kysyntä kasvaa.

Viestintämarkkinat ja -palvelut

Viestintäpalvelujen tarjonta monipuolistuu ja niiden kysyntä kasvaa. Käyttäjille tarjotaan pitkälle jalostettuja ja heidän tarpeidensa mukaan räätälöityjä palvelukokonaisuuksia. Yhtenä esimerkkinä tästä kehityksestä ovat video-, puhelu- ja datapalvelujen integrointi erilaisiksi multiple play -palveluiksi ja -järjestelmiksi. Tieto- ja viestintätekniikkaa hyödynnetään laajasti kaikessa yhteiskunnan toiminnassa. Internetin tuoma mahdollisuus globaaliin viestimiseen kaventaa eroa perinteisen kohdeviestinnän ja joukkoviestintäpalveluiden välillä. Sisältöpalvelujen tarjonnan kasvu ja sähköisen viestinnän käyttötapojen muutokset lisäävät kilpailua sisällön tarjoajien ja jakelukanavien kesken. Sähköisen viestinnän yleisöt pirstaloituvat entisestään ja alan toimijoilta vaaditaan uusia innovaatioita niin sisällön tuotannossa kuin ohjelmien jakelutavoissa eri yleisöjen tavoittamiseksi.

Tekniikka kätkeytyy palvelujen taustalle ja vaikuttaa tavoilla, joita käyttäjä ei välttämättä itse tiedosta. Uusien palvelujen turvallisuus ja toimintavarmuus ovat edellytys sille, että käyttäjien luottamus tietoverkkoihin ja tietoyhteiskunnan palveluihin voidaan säilyttää. Verkkoasioinnin ja liiketoiminnan turvallisuuden parantamiseksi ja kuluttajien luottamuksen lisäämiseksi on tarpeen kehittää ja ottaa käyttöön entistä luotettavampia sähköisiä tunnistamismenetelmiä. Luottamuksen ohella helppokäyttöisyys ja kuluttajan palveluista kokema hyöty sekä elämyksellisyys ovat edellytys uusien sähköisten palvelujen laajamittaiselle käytölle. Tässä vaiheessa on vaikea ennakoita, miten nopeasti kuluttajat ottavat uutta teknologiaa ja uusia palveluita käyttöönsä.

Viestintämarkkinoilla toimivien yritysten toimintaedellytykset muuttuvat. Teknologinen kehitys luo edellytykset uusiin teknisiin ja liiketoiminnallisiin ratkaisuihin, joilla yritykset voivat säästää kustannuksissa ja parantaa kannattavuuttaan. Toisaalta uusiin teknisiin ja liiketoimintaratkaisuihin siirtyminen edellyttää myös investointeja uusiin järjestelmiin. Teleyritykset hakevat mittakaava-

etuja kasvattamalla verkkojensa peittoa investoimalla merkittävästi esimerkiksi laajakaistaverkkojen ja -palvelujen parantamiseen. Erilaiset yritysten omistus-, rakenne- ja yhteistyöjärjestelyt jatkuvat.

Asiakkaiden mahdollisuus valita palveluntarjoaja viestintämarkkinoilla verkko-operaattorista riippumattomasti muuttaa markkinoiden rakennetta ja arvoketjuja. Arjen tietoyhteiskuntaan kuuluvat yhteisöllisyys ja verkostoituminen puolestaan ilmenevät erilaisten verkkoyhteisöjen toiminnan yleistymisenä. Nämä yhteisöt voivat toimia ilman liiketoiminnallisia päämääriä, jolloin toiminta perustuu esimerkiksi viestintäverkkojen vastavuoroiseen tarjontaan. Verkkoyhteisöjen tuottama sisältö on yhä useammalle myös vaihtoehto perinteisten mediayhtiöiden tuottamille ohjelmistoille, mikä voi suunnittelukaudella vaikuttaa tv-ohjelmistojen tuotantoon ja jakeluun.

Lainsäädäntö

Merkittävin lainsäädäntömuutos suunnittelukaudella koskee EU:ssa vireillä olevan sähköisen viestinnän direktiivien uudistusta ja erityisesti markkinaperusteiseen taajuushallintoon siirtymistä. Komission tavoitteena on edistää viestintäpalveluiden sisämarkkinoiden syntymistä, mihin pyritään entistä yksityiskohtaisemmalla sääntelyn harmonisoinnilla. Sääntelyyn liittyvien toimintatapojen yhtenäistäminen koskee niin taajuuksiin ja numeroihin liittyvien käyttöoikeuksien myöntämistä kuin markkinoiden toimivuuden edistämistä. Teknologia- ja palveluneutraali lähestymistapa muuttaa radiotaajuuksien käytön suunnittelua ja hallinnointia.

Toteutuessaan komission harmonisointipyrkimykset voivat vähentää mahdollisuuksia kansallisten erityispiirteiden huomioon ottamiseen ja kansallisten hyvien käytäntöjen soveltamiseen. Komissio on ehdottamassa eurooppalaisen neuvoo-antavan sääntelyviranomaisen EECMAN (European Electronic Communications Market Authority) perustamista. Toimielin korvaisi komission ja sääntelyviranomaisten nykyisen yhteistyöfoorumin ERG:n (European Regulators Group).

Komissio on lisäksi esittänyt muutoksia muun muassa markkinoiden analysointiprosessiin. Tavoitteena on yhdenmukaistaa ilmoitusmenettelyä ja huomattavan markkinavoiman yrityksille asetettavia velvoitteita. Tietoturvaa pyritään parantamaan lisäämällä viranomaisten oikeuksia saada tietoja tietoturvauhkeista ja velvoittamalla toimijoita aiempaa tehokkaampiin ja laajempiin toimenpiteisiin uhkien torjumiseksi. Kuluttajien ja käyttäjien oikeuksia vahvistetaan muun muassa lisäämällä hintojen läpinäkyvyyttä ja edistämällä erityisryhmien pääsyä sähköisiin palveluihin. Uudistus tulee voimaan aikaisintaan vuonna 2009.

4 TOIMINNALLISET LINJAUKSET JA MONIVUOTISET TULOSTAVOITTEET

4.1 Viestinnän infrastruktuuri

4.1.1 Toimivat sähköiset viestintäyhteydet

Toiminnalliset linjaukset

Teknisen ohjauksen painopisteitä ovat suunnittelukaudella viestintäverkkojen yhteenliitettävyyden ja yhteentoimivuuden varmistaminen sekä viranomaisvaatimusten toteutuminen. Teknisen ohjauksen ja valvonnan painopisteitä arvioidaan jatkuvasti viestintäverkkojen teknisen kehityksen pohjalta. Tekninen kehitys on puolestaan sidoksissa liiketoimintamallien ja palvelukonseptien kehitykseen.

Kansainvälisen telestandardoinnin painopiste on tulevaisuuden IP-pohjaisissa viestintäverkoissa (NGN). Sidosryhmäyhteistyössä koordinoitua kannanottoa toimitetaan kansainvälisiin standardointielimiin ja huolehditaan siitä, että tietämys kansainvälisen standardoinnin uusista ratkaisuista on kansallisten toimijoiden käytettävissä muun muassa teknisen ohjauksen pohjaksi.

Hyvän tietoturvaluustason ylläpitäminen edellyttää suunnittelukaudella viestintäverkkojen tekniseen kehitykseen sovitettuja määräyksiä ja ohjeistusta sekä tietoturvaloukkausten havainnointiin

soveltuvan automaatioteknologian laaja-alaista hyödyntämistä sekä asiakas- ja sidosryhmien tarpeiden mukaan kehittyvää yhteistyötä tietoturvaohjelmien torjunnassa.

Numerointijärjestelmän kehittämisessä otetaan huomioon verkkoteknologian muutokset. Nykyisen telealuenumeroinnin mielekkyyttä tarkastellaan siinä vaiheessa, kun piirikytkentäiset verkot alkavat korvautua yhä enemmän pakettikytkentäisillä IP-tekniikalla perustuvilla ratkaisuilla. Viestintäviraston ylläpitämällä kansallisella ENUM-palvelulla pyritään yhteensovittamaan VoIP-palveluiden ja muiden IP-protokollaan perustuvien palveluiden toiminta PSTN/ISDN-verkon palveluiden kanssa.

Internet-protokollaan perustuvan tekniikan lisääntyessä IP-osoitteiden tarve kasvaa nopeasti. Käytävissä olevien IP-osoitteiden määrä lisääntyy olennaisesti siirryttäessä asteittain maailmanlaajuisesti IPv4-osoitteista IPv6-osoitteiden käyttöön. Viestintävirasto edistää IPv6:n käyttöönottoa Suomessa yhdessä alan toimijoiden kanssa.

Fi-verkkotunnusten arvioidaan säilyttävän asemansa suomalaisten yritysten ja yhteisöjen sekä yksityishenkilöiden ensisijaisena verkkotunnusena luotettavuutensa, kilpailukykyisen hintatasonsa ja suomalaisen identiteettinsä ansiosta. Viestintävirasto seuraa aktiivisesti verkkotunnusjärjestelmien teknistä kehitystä ja varautuu tekemään tarvittavat muutokset.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto varmistaa, että tekniset määräykset, suositukset ja muu tekninen ohjeistus vastaavat alan teknisen muutoksen asettamia vaatimuksia sekä alan toimijoiden että viranomaisvalvonnan tarpeita. Määräysten noudattaminen varmistetaan.
- Viestintävirasto tuottaa turvallisen verkko- ja palvelutarjonnan varmistamiseksi tietoturva- ja tietosuojajuhkien ennakointiin kehittyneitä ratkaisu- ja varoituspalveluja, jotka perustuvat korkeatasoisesta automaatiota hyödyntävään tilannekuvavalvontaan ja havainnointiin.
- Viestintävirasto osoittaa viestintäverkoille niiden tarvitsemat numerot ja tunnukset. Numerointi tukee uusien palvelujen kehitystä. Numerot ja tunnukset myönnetään nopeasti ja tasapuolisesti ottaen huomioon viestintäverkkojen ja niiden kautta tarjottavien palvelujen kehittymisen aiheuttamat tarpeet.
- Fi-verkkotunnusten rekisteröintimäärät kasvavat vuosittain.

4.1.2 Radiotaajuudet

Toiminnalliset linjaukset

Taajuushallinnointi tulevaisuudessa ja taajuuksien kysynnän muutokset

Radiotaajuuksien käyttö ja niiden hallinnointi muuttuvat suunnittelukaudella: radiotaajuuksien yhteiskäyttöisyys lisääntyy ja taajuuksien kysyntä kasvaa erityisesti luvasta vapaiden ja matkaviestintyyppiseen käyttöön soveltuvilla taajuusalueilla. Osalla taajuuksista mahdollistetaan EU:n sääntelyudistukseen sisältyvä taajuuksien käyttöoikeuksien kauppa.

Taajuuksien kysyntä ja yhteiskäyttöisyys kasvavat

Taajuuksien kysynnän kasvu on voimakkainta matkaviestintyyppisille laajakaistaverkoille ja luvasta vapautetuille radiolaitteille. Lisätaajuudet voidaan useimmiten osoittaa vain sellaisilta alueilta, jotka ovat jo muun radioviestinnän käytössä. Kysynnän kasvu kohdistuukin pääosin tällä hetkellä jo tiiviissä käytössä oleville alle 5 GHz:n taajuuksille. Nykyistä käyttöä joudutaankin siirtämään teknisten ja taloudellisten mahdollisuuksien salliessa korkeammille taajuuksille. Tämän lisäksi monet taajuuksienkäyttötarpeet joutuvat entistä enemmän jakamaan samoja taajuuksia.

Luvasta vapaiden lyhyen kantaman radiolaitteiden ja verkkojen määrä kasvaa ja yhteistaajuuksilla toimivien, luvasta vapautettujen laitteiden käyttöön tarvitaan lisää taajuuksia. Tähänkin käyttötarkoitukseen lisätaajuudet voidaan useimmiten osoittaa vain sellaisilta alueilta, jotka ovat jo käytössä.

Yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten radiojärjestelmien taajuuksien käytön suojaaminen on välttämätöntä. Näitä radiojärjestelmiä ovat viranomaisten ja eräiden elinkeinoelämän radiojärjestelmien lisäksi muun muassa ilmailun, merenkulun, ilmatieteen ja energianhuollon radiojärjestelmät.

Viranomaisilla on tarve tehostaa toimintaansa erilaisten uhkien torjunnassa, mikä korostaa viestintäjärjestelmien toimintavarmuuden merkitystä. Viestintäviraston on siksi edelleen kehitettävä radioviestinnän häiriöiden havainnointimenetelmiä, jotta häiriöihin voidaan puuttua entistä nopeammin.

Viestintävirasto ottaa huomioon taajuuksien kasvavan kysynnän ja kehittää toimintaansa siten, että kansallinen taajuuksienkäyttösuunnitelma ja -strategia ovat ajan tasalla ja niissä otetaan huomioon tuleva kehitys. Jotta kasvavasta kysynnästä voidaan huolehtia mahdollisimman tehokkaasti, viraston taajuussuunnittelu perustuu aikaisempaa enemmän eri radiojärjestelmille osoitetujen taajuuksien käytön yhteensovittamiseen.

Taajuuksien käytön harmonisointi lisääntyy

Taajuudet osoitetaan eri tarkoituksiin pääosin Euroopan- tai maailmanlaajuisilla päätöksillä. EU:n merkitys taajuuksien käyttötarkoitusten harmonisoinnissa kasvaa. Harmonisointi luo edellytykset laitteiden massamarkkinoille ja siten edullisille hinnoille sekä mahdollistaa maantieteellisesti laajat verkot.

EU:n reunavaltiona Suomen edun mukaista on panostaa eurooppalaisen yhteistyön lisäksi maailmanlaajuiseen harmonisointityöhön, jotta koko Euroopan taajuuksien käyttö olisi mahdollisimman yhdenmukaista. Kansallisia ratkaisuja taajuuskaistojen käyttötarkoituksista voidaan tehdä vain yksittäisissä tapauksissa.

Taajuuksien käyttöoikeuksien kaupallistaminen

EU:n sääntelyuudistus tulee voimaan 2010-luvun alkupuolella. Siihen liittyy muutamilla yleisen teletoiminnan taajuusalueilla toteutettava taajuuksien käyttöoikeuksien kaupallistaminen. Suunnittelukaudella valmistellaan liikenne- ja viestintäministeriön johdolla direktiivien implementointiin liittyvät lakimuutokset ja suunnitellaan taajuuksien kaupallistamiseen edellyttämät toimintaprosessit, joihin sisältyy muun muassa Viestintäviraston ja muiden viranomaisten välisen työnjaon määrittäminen. Kun työn tulokset ovat käytettävissä, Viestintävirasto suunnittelee toimintansa siten, että taajuuksien hallinnoinnista huolehditaan joustavasti ja kustannustehokkaasti myös uudessa tilanteessa.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto seuraa ja kartoittaa alan toimijoiden ja koko yhteiskunnan taajuustarpeiden kehitystä.
- Viestintäviraston pyrkii siihen, että Suomen kannalta oleelliset taajuustarpeet saadaan mukaan eurooppalaisiin taajuuspäätöksiin sekä tarvittaessa maailman radiokonferenssien yhteiseurooppalaisiin tavoitteisiin ja konferenssien päätöksiin. Kahdenvälisellä yhteistyöllä huolehditaan taajuuksien häiriöttömyydestä ja riittävydestä naapurimaiden raja-alueilla.
- Viestintävirasto vaikuttaa taajuuspäätöksillään siihen, että taajuuksien käyttäjillä Suomessa on jatkuvasti saatavissa eri käyttäjätarpeisiin soveltuvia riittävän häiriöttömiä radiotaajuuksia.
- Viestintävirasto edistää taajuusratkaisuillaan uuteen teknologiaan perustuvien laitteiden ja palvelujen käyttöönottoa.
- Viestintävirasto myöntää käyttäjille näiden tarvitsemat luvat ja todistukset nopeasti ja kustannustehokkaasti.
- Viestintävirasto kehittää taajuuksien käyttöoikeuksien tarjonta- ja palvelumalleja yhteiskunnan ja markkinoiden tarpeiden mukaisesti.
- Virasto kehittää taajuuksien teknisiä hallinnointimenetelmiä taajuuksien käytön tehostamiseksi ja pyrkii mahdollisuuksien mukaan lisäämään joustavuutta taajuuksien käyttöön.
- Radiolaitteiden teknologian kehittämiseen pyritään vaikuttamaan siten, että radiolaitteiden tekniset ominaisuudet mahdollistavat taajuuksien tehokkaan käytön.

4.1.3 Investointeihin kannustavat viestintämarkkinat

Toiminnalliset linjaukset

Viestintävirasto seuraa ja analysoi markkinoiden kehittymistä, palvelujen hintatasoa ja laatua. Viestintävirasto seuraa teletoimialan yritysten investointikykyä ja toteutuneita investointeja. Säännöllisesti julkaistavan markkinatiedon ja yrityksille annetun ohjeistuksen avulla lisätään markkinoiden läpinäkyvyyttä sekä parannetaan sääntelyn ennakoitavuutta ja selkeyttä.

Viestintämarkkinoiden sääntelyllä edistetään kilpailua ja pyritään poistamaan markkinahäiriöitä kohdistamalla sääntely pullonkauloiksi muodostuneiden verkkotuotteiden tarjontaan. Esimerkiksi verkkoon pääsyä koskevilla velvoitteilla mahdollistetaan kilpailevien yritysten tulo markkinoille. Viestintämarkkinoiden valvonnalla varmistetaan, että yritykset noudattavat niille asetettuja hinnoittelu- ja toimintavelvoitteita.

Viestintävirasto edistää sääntelytoimillaan infrastruktuurikilpailua ja pyrkii siihen, että sääntely on teknologianeutraalia ja innovaatioihin kannustavaa. Markkinoiden valvonnalla kannustetaan alalle tulevia yrityksiä kehittämään omaa kilpailevaa verkkoaan ja siten tulemaan entistä riippumattomammiksi perinteisten toimijoiden vuokraamasta verkkokapasiteetista. Sääntelytoimien tavoitteena on edistää kilpailun toimivuutta ja investointeja, varmistaa palvelujen yhteentoimivuus, taata monipuolisten, edullisten ja laadukkaiden viestintäpalvelujen tarjonta ja siten parantaa koko kansantalouden hyvinvointia.

Viestintävirasto ottaa sääntelypäätöksissään huomioon yritysten investointikannusteet ja pyrkii sääntelyllä kannustamaan sekä perinteisiä toimijoita että uusia markkinoille tulijoita investointeihin. Säännellyt hinnat perustuvat Suomessa merkittäviltä osin yritysten omiin toteutuneisiin kustannuksiin kuitenkin siten, että säännellyssä hinnassa otetaan huomioon toiminnan tehokkuus ja kohtuullinen tuotto sitoutuneelle pääomalle. Harmonisointikehityksen edistyessä EU-tasoisien asioiden seuranta ja ratkaisuihin vaikuttaminen muodostavat yhä suuremman osan niin analyysi- kuin valvontatoiminnasta.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto tuottaa ja ylläpitää yhteistyössä viestintäyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa julkishallinnon ja markkinoiden tarpeita palvelevaa, puolueetonta tutkimus- ja seurantatietoa viestintätoimialan kehityksestä, investointikyvystä ja investoinneista sekä markkinaindikaattoreista.
- Viestintävirasto seuraa säänneltyjen tuotteiden hinta- ja kustannuskehitystä sekä julkaisee tarvittaessa ohjeita ja suosituksia kohtuullisena pidettävästä hinnoittelusta.
- Viestintävirasto analysoi kilpailutilanteen säännöllisin väliajoin ennakkosääntelyn kannalta merkityksellisillä viestintämarkkinoilla komission markkinasuosituksen mukaisesti. Kilpailutilanteen niin vaatiessa Viestintävirasto nimeää huomattavan markkinavoiman yritykset ja asettaa niille tarvittavat velvollisuudet.
- Viestintämarkkinoiden valvonnalla varmistetaan, että yritykset noudattavat niille asetettuja tukku- ja toimintavelvoitteita.
- Yritysten väliset verkko- ja viestintäpalvelujen hinta- ja laatueroisuudet ratkaistaan ensisijaisesti osapuolten sovitteluun perustuen. Vireille tulleet valitukset ratkaistaan määräaikoja noudattaen.

4.1.4 Varautuminen

Toiminnalliset linjaukset

Viestintäviraston toiminta poikkeusoloihin varauduttaessa ja normaaliolojen häiriötilanteissa painottuu ensisijaisesti yhteiskunnalle välttämättömien viestintäyhteyksien toimivuuden ja viraston oman toimintakyvyn varmistamiseen sekä verkkojen ja palvelujen häiriöttömän käytön varmistamiseen.

Viestintäviraston keskeisenä tehtävänä poikkeusoloihin varautumisessa on suunnitella ja järjestää verkkojen ja palvelujen tilannekuvan ylläpito ja yhteistyö liikenne- ja viestintäministeriön ja muiden varautumisorganisaatioiden kanssa. Tehtäviin kuuluu tietoturvaohjeiden havainnoinnin, analysoinnin ja ohjeistuksen lisäksi taajuuksia, verkkoja ja palveluja koskevat erityisjärjestelyt sekä erilaiset ohjeet, päätökset ja määräykset.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto kehittää yhteistyössä muiden varautumisvastuullisten organisaatioiden kanssa yhteiskunnan huoltovarmuuskriittisen infrastruktuurin tilannekuvaprosessia ja erityispalveluja, joilla varmistetaan yhteiskunnan mahdollisimman häiriötön toiminta poikkeusoloissa ja vakavissa häiriötilanteissa.
- Viestintävirasto varmistaa viestinnän infrastruktuurin toimintakyvyn ja teknisen laadun normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa teknisillä määräyksillä, suosituksilla, ohjeilla, suunnitelmilla ja ratkaisulla.

4.2 Viestintäpalvelut

4.2.1 Laadukkaat ja toimivat viestintäpalvelut

Toiminnalliset linjaukset

Viestintämarkkinoilla palvelumallit muuttuvat, samoja palveluja on yhä enemmän tarjolla useiden eri verkkojen kautta ja palvelujen paketointi yleistyy entisestään. Viestintävirasto kiinnittää valvonnassaan erityistä huomiota viestintäpalvelujen sopimusehtojen kohtuullisuuteen kuluttajien kannalta sekä yritysten hinnoittelun ja sopimusehtojen selkiyttämiseen. Postipalvelujen valvonnassa yleispalvelun laatu säilyy edelleen valvonnan pääkohteena.

Viestintämarkkinoiden muutokset lisäävät jatkuvasti myös palvelujen laatua koskevan ajantasaisen tiedon tarvetta. Viestintäpalvelujen laadun seuranta korostuu myös EU-tasolla. Laadun nostaminen merkittäväksi kilpailutekijäksi hinnan rinnalle edellyttää, että palvelujen käyttäjillä on tarjolla ajankohtaista tietoa palvelujen laadusta.

Sidosryhmäyhteistyön tarve ja merkitys korostuvat entisestään. Viestintävirasto lisää yritysten neuvontaa ja ohjeistusta, jotta käyttäjien oikeuksia koskevat pelisäännöt saadaan kattavasti toimialan tietoon. Virasto pyrkii myös edistämään toimialan itsesääntelyn yleistymistä. Sopimusehtojen kohtuullisuuden valvonta ja käyttäjien oikeuksia koskevien säännösten soveltaminen edellyttävät systemaattista ja toimivaa yhteistyötä kuluttajaviranomaisten kanssa.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto valvoo selvityksin, ohjein ja päätöksin, että teleyritysten sopimusehdot ovat kohtuullisia. Valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota sopimusehtojen ja hinnoittelun selkeyteen ja läpinäkyvyyteen.
- Viestintävirasto tarjoaa sekä toimialan yrityksille että kuluttajille ajantasaista ja järjestelmälliseen seurantaan perustuvaa tietoa viestintäpalvelujen hinnoista ja laadusta.
- Viestintävirasto myötävaikuttaa nopeisiin tiedonsiirtoyhteyksiin perustuvien palvelujen yleistymiseen.

4.2.2 Luottamus viestintäpalveluihin

Toiminnalliset linjaukset

Käyttäjien luottamus viestintäverkkoihin ja sähköisiin palveluihin perustuu hyvään tietoturvaan ja tietosuojaan. Tämän ylläpitäminen edellyttää nopeasti kehittyvässä ja monimutkaistuvassa verkko- ja palvelutarjonnassa esiin tulevien ongelmien ja uhkien tehokasta hallintaa. Samoin kansalaisten

ja yritysten tieturvaosaamista ja -tietoisuutta sähköisten palveluiden käyttäjinä ja toteuttajina tulee edelleen parantaa.

Viraston ohjaus- ja valvontatoiminnassa painottuvat suunnittelukaudella uusien palveluntarjoajien ja kehittyvien uusien sähköisten palveluiden tietoturvaratkaisut. Tietoturvaloukkausten käsittelyssä virasto tukee aktiivisesti toimijoiden omia valmiuksia reagoida tunnistettuihin ongelmiin ja uhkiiin. Keskeisiä painopistealueita ovat ennakoitukyvyyn ylläpitäminen ja tietoturvallisuuden tilannekuva-palvelut.

Viestinnän luottamuksellisuuden suojaaminen uusilla tekniikoilla toteutettavissa palveluissa edellyttää jatkossa myös salaus- ja tunnistamisjärjestelmien laaja-alaisempaa soveltamista. Varmen-neteknologian kehitys ja sen parempi hyödyntäminen edistävät sekä nykyisten tietoyhteiskunta-palvelujen käytön laajentumista että kokonaan uudenlaisten palvelujen markkinoille saattamista ja kehittymistä.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto edistää kansalaisten luottamusta viestintäverkkoihin ja tietoyhteiskunnan palveluihin tarjoamalla ennakoivia ratkaisu- ja varoituspalveluja tietoturva- ja tietosuojauhkien ja riskien hallintaan.
- Viestintävirasto kehittää yhteistyössä alan toimijoiden ja sidosryhmien kanssa uusia toimintamalleja tietoturvan säätelyyn ja luo edellytyksiä toimijoiden tehokkaalle itsesääntelylle. Muun muassa viestintäpalvelujen laillisen käytön tunnistaminen sekä sähköisen asiointin tunnistamisratkaisut tulevat käsiteltäviksi suunnittelukaudella.
- Viestintävirasto tukee ja kehittää käyttäjien tietoturvalmimuksia ja tuottaa käyttäjille kansalaisryhmittäin sovitettua tietoa, tietoturvapalveluja ja turvallisen verkkoasiointin malleja ja suosituksia.
- Kansallista Tietoturvapäivää ja -viikkoa vietetään vuosittain helmikuussa.

4.2.3 Palvelujen saatavuus ja kohtuuhintaisuus

Toiminnalliset linjaukset

Suunnittelukaudella korostuu posti- ja telepalvelujen tasa-arvoisen saatavuuden sekä kohtuuhintaisuuden turvaaminen kaikille kuluttajaryhmille. Yleispalvelu on määritelty lainsäädännössä. Säännöksissä määritellään palvelujen vähimmäistaso ja saatavuus. Sekä postipalveluja että sähköisiä viestintäpalveluja koskeva EU:n lainsäädäntö on suunnittelukaudella uudistumassa, jolloin myös yleispalvelujen sisältö ja laajuus arvioidaan uudelleen. Uudistukset vaikuttavat viraston valvontatoimintaan suunnittelukaudella.

Kohtuuhintaisuus varmistetaan valvomalla yleispalvelutuotteiden vähittäishintoja. Valvonta edellyttää ajantasaista tietoa yleispalvelun hinnoittelusta. Postipalvelujen valvonnassa yleispalvelun saatavuus, taso ja kohtuuhintaisuus ovat myös jatkossa valvonnan pääkohteina.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto tuottaa tutkimuksiin ja selvityksiin perustuvaa tietoa yleispalvelun hinnoittelusta, saatavuudesta, laadusta ja palvelutasosta.
- Viestintävirasto varmistaa palvelujen tasa-arvoisen saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden valvomalla, että lainsäädännössä määritelty yleispalvelu toteutuu säädetyin tasoina. Toimijoille annetaan yleispalvelun toteuttamiseksi tarvittavat suositukset, ohjeet ja velvoittavat päätökset.
- Viestintävirasto arvioi säännöllisesti tarpeen yleispalveluyritysten nimeämiseksi

4.2.4 Monipuolinen sähköinen media

Toiminnalliset linjaukset

Tv-maksut

Suunnittelukaudella televisiolähetysten vastaanottolaitteet ja jakelutekniikat kehittyvät edelleen ja tarjoavat useita uusia vaihtoehtoisia tapoja lähetysten vastaanottamiseen. Teknologian ja jakelutapojen kehityksellä on merkittävä vaikutus televisiomaksujärjestelmään, jolla rahoitetaan Yleisradion julkisen palvelun tv- ja radiotoiminta. Muutokset lisäävät muun muassa tarvetta televisiomaksuvelvollisuutta koskevaan tiedottamiseen. Yleisellä ja kohdennetulla markkinoinnilla ja muulla viestinnällä sekä valvontaan liittyvillä tarkastuksilla lisätään tietoisuutta televisiomaksuvelvollisuudesta, kehitetään myönteistä suhtautumista televisiomaksuun sekä pyritään kasvattamaan tv-maksun maksajien määrää. Televisiomaksuasioinnissa hyödynnetään mobiilitekniikkaa ja lisätään sähköisiä asiointipalveluja. Sähköisen laskutuksen osuutta pyritään voimakkaasti kasvattamaan.

Suunnittelukaudella liikenne- ja viestintäministeriön asettama parlamentaarinen työryhmä tulee pohtimaan julkisen palvelun tv- ja radiotoiminnan rahoitusta. Tällä saattaa olla vaikutusta tv-maksut -tulosalueen toimintaan tulevaisuudessa.

Mediapalvelujen valvonta

Sähköisen mediaympäristön muutokset asettavat uusia haasteita myös mediapalvelujen valvonnalle. Sääntelyssä korostuu valvonnan riippumattomuus laite-, jakelu- tai vastaanottotavoista. Muutuvilla markkinoilla on tärkeää turvata kotimaisten sisältö- ja verkkotoimijoiden toimintaedellytykset niin, että loppukäyttäjille on kohtuukustannuksin tarjolla monipuolisia, kotimaisia mediapalveluja riippumatta käytetystä laite- tai jakelutavasta.

Audiovisuaalisten mediapalvelujen direktiivi (nykyinen televisiodirektiivi) ja sen nojalla säädettävä kansallinen lainsäädäntö muuttavat suunnittelukaudella viraston valvontatoimintaa. Direktiivin soveltaminen laajenee perinteisen lineaarisen televisio toiminnan ohella koskemaan soveltuvin osin myös ns. ei-lineaarisia audiovisuaalisia palveluja. Viraston valvonta ulottuu osin myös internetissä tarjottaviin sisältöihin, mikä asettaa uusia haasteita valvontatoiminnalle. Siirtyminen tv-lähetysten digitaaliseen jakeluun ja kanavamäärien kasvu lisäävät ohjelmatarjontaa ja hajauttavat sitä useille eri kanaville. Televisiolähetysten sisällöt kohdentuvat yhä pienemmille katsojaryhmille.

Jakeluteiden monipuolistuminen ja tekniikan kehitys, kuten IPTV:n, internet-televisio ja -radion sekä mobiilitelevision yleistuminen, sekä radiotoiminnan digitalisoituminen saattavat johtaa suunnittelukaudella muutoksiin televisio- ja radiotoiminnassa ja luovat tarpeen arvioida uudelleen myös tarvittavan valvonnan ja ohjauksen määrää, laatua ja kohteita.

Tarve lisätä audiovisuaalisen alan sidosryhmäyhteistyötä kasvaa teknis-kaupallisen kehityksen seurauksena. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat muun muassa lastensuojelujärjestöt, Opetushallitus, Valtion elokuvatarkastamo ja Kuluttajavirasto. Viestintävirasto osallistuu myös tarvittaessa internetin haitallisten sisältöjen torjumiseen tähtäävään yhteistyöhön alan järjestöjen ja toimijoiden kanssa.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto tulouttaa televisio- ja radorahastolle Valtioneuvoston asettamien tavoitteiden mukaisen televisiomaksutulon ja huolehtii siitä, ettei television lainvastainen käyttö suhteessa maksuvelvollisten määrään lisääny.
- Viestintävirasto seuraa tutkimuksin ja selvityksin televisio- ja radiotoiminnalle asetettujen lupaehtojen ja muiden toiminnallisten rajoitusten noudattamista sekä ohjaa toimintaa ohjein, suosituksin ja tukien toimijoiden mahdollisimman laaja-alaista itsesääntelyä.
- Viestintävirasto valvoo, että televisio toiminnan mainontaa ja sponsorointia sekä eurooppalaiselle ja riippumattomalle ohjelmatuotannolle asetetut ehdot toteutuvat ohjelmatarjonnassa.
- Viestintävirasto valvoo julkisen palvelun televisio toimintaa arvioimalla laissa asetettujen velvoitteiden toteutumista vuosittain valtioneuvostolle annettavassa lausunnossa.

- Virasto valvoo lapsille haitallisten televisio-ohjelmien esitysaikoja. Viestintävirasto tukee valvontaa viestinnällä, seurantatutkimuksin, teknisin ja muin itsesääntelyohjein sekä suosituksin, joilla edistetään vanhempien mahdollisuuksia valvoa lasten television katselua.

4.3 Arjen tietoyhteiskunnan edistäminen viraston palveluissa

4.3.1 Viestintäviraston sähköisten palvelujen kehittäminen

Toiminnalliset linjaukset

Viestintävirasto tarjoaa asiakkailleen kehittyneitä ja luotettavia sähköisiä asiointipalveluja. Tietoturvallisuuden lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota muun muassa palveluiden helppokäyttöisyyteen ja saatavuuteen asiakkaan ikään, asiointitaitoon tai asuinpaikkaan katsomatta. Tarjoamia palveluja virasto kehittää tiedonhallinta- ja verkkopalvelustrategiansa mukaisesti itsepalveluun, verkkomaksamiseen ja sähköiseen asiointiin perustuviksi. Samalla palveluihin liittyviä prosesseja uudistetaan ja henkilöstöä koulutetaan uusiin toimintatapoihin.

Sähköisten palvelujen laadukkuutta arvioidaan selvittämällä muun muassa palvelujen käytettävyyttä, käyttäjämääriä ja asiakastytyvääsyyttä. Niin ikään arvioidaan muun muassa prosessien läpimenoaikoja, suoritekustannuksia ja asian käsittelyyn liittyvien yhteydenottojen määriä. Arvioinnin tuloksia käytetään hyväksi myös tietojärjestelmien kehittämissuunnitelmia päivitettäessä.

Viraston uusia sähköisiä palveluja varten kehitetään yhteinen asiointialusta, joka noudattaa valtioturvallisuuden suosituksia ja johon sisällytetään valmiita rakenneseosia, kuten kansalaisten verkkotunnistautumista ja -maksamista varten kehitetty VETUMA. Asiointialusta mahdollistaa asiointiviestien välityksen kansalaisen nk. asiointitilille.

Viestintävirasto osallistuu valtiovarainministeriön koordinoimaan julkishallinnon verkkopalvelujen kehittämisohteiston ja -suositusten tekemiseen. Nämä otetaan huomioon viraston tietojärjestelmien kehittämissuunnitelmassa sekä viraston verkkopalvelustrategian toteuttamisessa.

Suunnittelukaudelle ajoittuvia keskeisiä palveluprosessien uudistamis- ja kehityshankkeita ovat muun muassa sähköisen taajuustietokannan ja palvelujen sähköisen asiointialustan käyttöönotto, sähköisten RAHAS- (radiohallinnon asiointijärjestelmä) ja verkkotunnuspalvelujen kehittäminen, ENUM-numerointipalvelun laajentaminen ja tv-maksujen verkkoasioinnin ja -laskutuksen kehittäminen.

Monivuotiset tulostavoitteet

- Viestintävirasto tarjoaa asiakkailleen eri laite- ja ohjelmistoympäristöön soveltuvia, kehittyneitä, luotettavia, hyvän käytettävyyden omaavia, kustannustehokkaita ja edullisia sähköisiä palveluja.

5 RESURSSIT JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

5.1 Taloudelliset voimavarat

5.1.1 Toiminnan rahoitus

Viestintävirasto on valtion talousarviossa nettobudjetoitu virasto. Viraston kaikki menot on merkitty toimintamenomomentille. Pääosa viraston keräämistä tuloista on maksullisen toiminnan tuloja, jotka on kohdistettu toimintamenomomentille. Osa viraston keräämistä tuloista on merkitty veronluonteisiin tuloihin.

Suurimmat maksullisen toiminnan tulot kertyvät radiolähettimien taajuusmaksuista, viestintäverkon numerointimaksuista ja verkkotunnusmaksuista. Myös valtion televisio- ja radiorahastolta laskutettu korvaus rahastoon kerättävien maksujen perimisestä on merkitty maksullisen toiminnan tuloihin.

Viestintämarkkinamaksun, tietoturvamaksun, teleurakointimaksun, postitoiminnan valvontamaksun sekä televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun tuloarviot on merkitty veronluonteisiin tuloihin.

Viestintäviraston maksullisesta toiminnasta arvioidaan vuonna 2008 kertyvän tuloja yhteensä 26,7 miljoonaa euroa nettomenon ollessa 6,1 miljoonaa euroa. Veroluonteisina tuloina kertyisi yhteensä 4,8 miljoonaa euroa.

Kehittyvä teknologia, muuttuvat markkinat ja lainsäädäntö sekä viraston tehtävien painopisteen muutokset edellyttävät jatkuvaa maksurakenteen kehittämistä.

5.1.2 Maksullisen toiminnan tulot

Radiohallinnollisten maksujen säädöspohjana on valtion maksuperustelaki. Radiohallinnon maksuilla katetaan radiohallintoon liittyvien tehtävien Viestintävirastolle aiheuttamat kustannukset. Radiomaksujärjestelmässä toteutettiin rakennemuutos ja maksusäädökset uudistettiin vuoden 2006 alusta lukien. Radiolaitekohtaisista lupamaksuista luovuttiin ja kaikissa lupalajeissa siirryttiin taajuusmaksuihin. Suunnittelukauden lopulla taajuusmaksujen tulokertymätavoite alenee hieman nykyisestä noin 8,9 miljoonasta eurosta.

Taajuushallinnon tulevaa rahoitusta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon, että yhä suurempi osa radiojärjestelmistä toimii luvasta vapautetuilla taajuuksilla. Viraston rahoitukseen saattaa vaikuttaa myös EU:ssa vireillä oleva sähköisen viestinnän lainsäädäntöuudistus. Lainsäädäntöhanke sisältää muun muassa ehdotuksen uudesta EU -tasoisesta televiranomaisesta, jonka rahoitus perustuisi mahdollisesti taajuuksien ja numeroiden käyttöoikeusmaksuihin. Vielä tässä vaiheessa on epäselvää, miltä osin nämä maksut vaikuttaisivat jäsenvaltioiden nykyisiin keräämiin taajuus- ja numerointimaksuihin.

Numerointimaksun perusteista säädetään viestintämarkkina- ja viestintäverkon numerointimaksua maksetaan numeron tai tunnuksen käytöstä, numeroinnin hallinnosta ja valvonnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Numerointimaksujen tulokertymätavoite, noin 2,5 miljoonaa euroa, säilynee suunnittelukaudella suunnilleen nykyisen suuruisena. Edellä mainitun EU:n lainsäädäntöhankeen lisäksi teknologinen kehitys ja viestintämarkkinoilla tapahtuvat muutokset aiheuttanevat muutostarpeita maksujen rakenteessa.

Verkkotunnusmaksujen tasoa ja rakennetta on uudistettu vuoden 2006 alusta lukien. Verkkotunnuslain muutos mahdollisti verkkotunnuksen hakemisen myös yksityishenkilöille. Verkkotunnustulojen jaksottaminen tunnuksen kolmivuotisen voimassaoloajan mukaan tasoittaa vuosittaista tulokertymää. Suunnittelukaudella toiminnon kustannukset pysyivät suunnilleen nykyisellä tasolla. Maksuja voi olla mahdollista alentaa vielä nykyisestä, sillä tunnusmäärien kasvaessa myös toiminnan kustannustehokkuus nousee.

Valtion televisio- ja radiorahastolta laskutettava korvaus rahastoon kerättävien maksujen perimisestä perustuu ko. rahastolakiin. Julkisen palvelun televisio- ja radiotoiminta 2010 -mietinnössään parlamentaarinen työryhmä katsoi, että televisiomaksujärjestelmä on edelleen paras tapa rahoittaa Yleisradio Oy:n toimintaa. Hallitusohjelman mukaan Yleisradio Oy:n vuoden 2010 jälkeistä rahoitusta asetetaan selvittämään parlamentaarinen työryhmä. Virasto varautuu sopeuttamaan toimintansa ja resurssinsa mahdollisen uuden rahoitusmallin mukaan.

Huoltovarmuuskeskus on tehnyt viraston kanssa ostosopimuksen kriittisen infrastruktuurin toimijoille tarjottavasta tietoturvapalvelusta. CERT-FI-toiminnan rahoitus perustuu tältä osin vuoden 2016 loppuun voimassa olevaan sopimukseen.

5.1.3 Veronluonteiset tulot

Sähköisen viestinnän tietosuojalakiin perustuvaa tietoturvamaksua peritään teleyrityksiltä. Maksu on sidottu teleyritysten liikevaihtoon. Tietoturvamaksu puolitettiin vuoden 2007 alusta ja pysynee suunnilleen tällä tasolla koko suunnittelukauden.

Viestintämarkkinamaksun perusteista säädetään viestintämarkkina-laissa. Maksua peritään ilmoituksenvaraista tai toimiluvanvaraista teletoimintaa harjoittavilta teleyrityksiltä. Viestintämarkkinamaksu vastaa niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat Viestintävirastolle viestintämarkkina-laissa säädettyjen, teleyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta. Näiden tehtävien hoitamisesta aiheutuvien kustannusten ennakoidaan pysyvän suunnittelukaudella suunnilleen nykyisellä tasolla. Maksuilla kerättävä summa vastaisi tällöin vuoden 2008 budjettiin merkittyä noin 2,6 miljoonaa euroa.

Postipalvelulakiin perustuvaa postitoiminnan valvontamaksua peritään postiyrityksiltä ja se vastaa niitä kokonaiskustannuksia, joita virastolle aiheutuu laissa säädettyjen postiyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta. Tämän toiminnan kustannukset ja siten myös tulokertymätavoite, noin 1,2 miljoonaa euroa, pysynee koko suunnittelukauden suunnilleen nykyisellä tasolla.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain mukaan valtioneuvoston myöntämän toimiluvan nojalla televisio- tai radiotoimintaa harjoittavat yritykset sekä Yleisradio Oy ovat velvollisia suorittamaan Viestintävirastolle vuosittaisen valvontamaksun. Maksu vastaa niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat virastolle televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa säädettyjen televisio- ja radiotoiminnan harjoittajia koskevien tehtävien hoitamisesta. Maksun tulokertymäärä on noin 0,6 miljoonaa euroa.

5.2 Nykyisten tehtävien vaatimat resurssit

5.2.1 Taloudelliset voimavarat

Viestintäviraston toiminta- ja taloussuunnitelman laskelmat on laadittu peruslaskelmatasoon ottaen huomioon valtiontalouden kehukset sekä vuoden 2008 talousarvion taso. Laskelmat on laadittu vuoden 2008 hinta- ja kustannustasoon. Viestintäviraston vuosittainen kehys eli nettomeno nousee talousarviovuoden 2008 tasosta 6,1 miljoonasta eurosta 6,8 miljoonaan euroon suunnittelukauden loppuvuosina. Kehytlisäys johtuu väistötilojen vuokramenoista.

Viestintäviraston bruttomenot vuoden 2008 talousarviossa ovat yhteensä 32,8 miljoonaa euroa. Suunnittelukauden lopussa vuonna 2012 bruttomenoarvio on myös 32,8 miljoonaa euroa.

Henkilöstömenot laskevat vuoden 2008 talousarvion noin 15,3 miljoonasta eurosta suunnittelukauden lopun 15,1 miljoonaan euroon.

Muut kulutusmenot kasvavat vuoden 2008 noin 14,9 miljoonasta eurosta 15,7 miljoonaan euroon suunnittelukauden loppuvuosina. Lisäys aiheutuu pääosin väistötilojen vuokramenoista.

Investointimenot vaihtelevat vuosittain. Taajuustietokannan uusiminen ja markkinatietokannan kehittämisinvestoinnit ajoittuvat suunnittelukauden alkuvuosille.

Momentti 31.70.21 Viestintäviraston menot ja tulot vuosina 2006–2012
(milj. euroa)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	TP	TA	TAE	TTS	TTS	TTS	TTS
Menot							
henkilöstömenot	13,8	15,5	15,3	15,3	15,2	15,1	15,1
muut kulutusmenot	13,2	14,6	15,2	15,5	15,5	16,4	15,7
investoinnit	1,3	2,2	2,3	3,5	3,0	2,3	1,9
Menot yhteensä	28,3	32,3	32,8	34,3	33,7	33,8	32,7
Tulot	24,5	27,1	26,7	27,5	26,9	27,0	25,9
Nettomenot	3,8	5,2	6,1	6,8	6,8	6,8	6,8

Momentti 11.19.04 Muut veronluonteiset tulot vuosina 2006–2012 (milj. euroa)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	TP	TA	TAE	TTS	TTS	TTS	TTS
Tuloarvio	4,5	4,2	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8

5.2.2 Omaisuus

Viestintäviraston omaisuuden arvo vuoden 2006 lopussa oli 12,0 miljoonaa euroa. Käyttöomaisuudesta suurimman osan muodostavat taajuuksien käytön suunnittelun sovellukset ja muut atk-ohjelmistot, atk-laitteet, lähiverkon laitteet sekä radiotarkastuksen mittalaitteet.

Tase-ennusteet suunnittelukaudelle ilmenevät oheisesta taulukosta.

Tase vuonna 2006 ja tase-ennusteet vuosille 2007–2012 (milj.euroa)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	TP	ennuste	ennuste	ennuste	ennuste	ennuste	ennuste
Tase	12	11,2	10,7	11,3	11,4	11,4	11,1

5.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

5.3.1 Henkilöstösuunnittelu

Viestintäviraston henkilöstöstrategian tavoitetilana on osaava, motivoitunut, aikaansaava, hyvinvoiva ja oikein mitoitettu henkilöstö. Vuonna 2005 valmistunut viraston henkilöstöstrategia päivitetään ensimmäisen kerran vuoden 2008 aikana vuosiksi 2009 - 2011.

Henkilöstön määrällisessä ja laadullisessa resurssoinnissa virasto varautuu suunnittelukaudella myös toimintaympäristö- ja strategiamuutoksista johtuviin toimenpiteisiin, joita voivat olla muun muassa lainsäädäntöhanke, joka sisältää ehdotuksen uudesta EU -tasoisesta televiranomaisesta (ECMA) sekä televisiomaksuhallinnossa mahdollisesti tapahtuvat muutokset.

Mikäli valvonnan tarpeet ja painopisteet viraston toiminnassa muuttuvat tai kasvavat merkittävästi markkina- ja lainsäädäntömuutosten johdosta, tarvittavat resurssit pyritään osoittamaan uusiin tehtäviin ensisijaisesti tehtäviä priorisoimalla sekä tehostamalla nykyisten resurssien käyttöä. Viraston henkilöstöstä entistä suurempi osa tulee toimimaan asiantuntijatehtävissä, jotka vaativat korkeaa asiantuntemusta. Määräaikaisen henkilöstön rekrytointitarve arvioidaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon virastolle asetetut tuottavuustavoitteet.

Viestintäviraston henkilötyövuodet TTS-kaudella 2009–2012 tuottavuusohjelman mukaisesti:

Henkilötyö- vuodet	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	TP	TA	TTS	TTS	TTS	TTS	TTS
päätoimiset	249*	251	250	249	249	249	249

(*Viraston tuottavuusohjelman mukainen lähtötaso henkilötyövuosissa vuodelta 2005 oli 253 htv:ta. Vuoden 2006 toteutunut htv -luku oli tavoitetta alhaisempi johtuen kausivaihteluista.)

Viestintävirastossa toimii TTS -kaudella 2009-2012 myös sivutoimisia tv-maksutarkastajia ja tutkintojen vastaanottajia. Sivutoimisten henkilöiden henkilötyövuosien määrä tulee olemaan suunnitellukaudella 35 henkilötyövuotta per vuosi.

5.3.2 Osaamisresurssien varmistaminen

Tulevaisuuden kilpailukyvyyn turvatakseen virasto kiinnittää huomiota keinoihin, joilla se pitää palveluksessaan osaavan ja pätevän henkilöstönsä ja kykenee tarvittaessa rekrytoimaan uutta ammattitaitoista työvoimaa. Virasto varautuu vuosien 2010 - 2012 aikana siihen, että viraston henkilöstöstä lähes 12 % siirtyy eläkkeelle. Joitakin virkoja ja työtehtäviä lakkautetaan eläkkeelle siirtymisten seurauksena ja uusien asiointijärjestelmien käyttöönotto vähentää asiointiin nykyisin vaatimaa henkilötyöpanosta. Rekrytointiin ja viraston työnantajamielikuvaan tullaan kuitenkin panostamaan. Lisäksi virastossa suunnitellaan ja toteutetaan menetelmiä, joilla varmistetaan osaamisen laadukkuus ja siirtyminen virastossa.

Palkkausjärjestelmää ja tulospalkkausta tullaan kehittämään siten, että virasto säilyttää suunnitellukaudella palkkakilpailukykyänsä ja pystyy saamaan tarvittavat osaamisresurssit käyttöönsä.

Kehittämiskeskusteluilla (tulos-, tavoite- ja kehityskeskusteluosiot) varmistetaan henkilöstön selviytyminen vaikeutuviissa ja uudistuvissa tehtävissä. Viraston toiminnan tehokkuus, kehittäminen sekä henkilöstön ammattitaidon laajentaminen ja syventäminen saavutetaan muun muassa koulutuksella, urasuunnittelulla sekä asiantuntijuutta jakamalla niin talon sisäisesti kuin neuvottelukunnissa ja työryhmissä tapahtuvan työskentelyn avulla.

5.3.3 Hyvinvoiva henkilöstö

Työhyvinvointiin liittyvien toimenpiteiden painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa viraston henkilöstöstrategian ja vuosittain tarkistettavan työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Fyysisen ja henkisen työkuoron lisäksi kiinnitetään huomiota muun muassa työn organisointiin, johtamisen kehittämiseen työkykyä tukevaksi sekä yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen. Työhyvinvointia ja ilmapiiriä seurataan säännöllisesti vuosittain tehtävillä kartoituksilla, joiden pohjalta käynnistetään tarvittavia kehittämishankkeita. Valtionhallinnon työhyvinvointihankkeita ja tarjolla olevia kuntoutusmahdollisuuksia hyödynnetään henkilöstön työhyvinvoinnin parantamisessa.

5.4 Toiminnan kehittäminen

5.4.1 Tuottavuusohjelma

Valtion tuottavuusohjelmassa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle on kohdennettu yhteensä 480 henkilötyövuoden vähenemä vuoteen 2011 mennessä. Viestintävirastolta edellytetty vähennystarve on 4 henkilötyövuotta.

Viestintävirasto saavuttaa tuottavuustavoitteen toimintojaan tehostamalla. Tuottavuustoimenpiteet ovat osa jatkuvaa viraston toiminnan kehittämistä. Luonnollista poistumaa hyödynnetään täysimääräisesti sellaisten tehtävien osalta, missä se on mahdollista.

5.4.2 Palvelukeskusorganisaation käyttö

Viestintävirasto on aloittanut alustavan selvitystyön Valtiokonttorin palvelukeskuksen asiakkaaksi siirtymisestä. Suunnittelukauden aikana palvelukeskukseen siirtynevät seuraavat toiminnot:

- ostolaskujen käsittely ja ostoreskontran hoito
- lähtevä maksuliikenne
- palkanlaskenta

Talous- ja henkilöstöhallinnon muiden tehtävien osalta siirtomahdollisuuksia tullaan arvioimaan ottaen huomioon viraston toiminnalliset tarpeet sekä palvelukeskuksen vastaanottokyvyn ja osaamisen. Siirtämällä tehtäviä palvelukeskuksen hoidettavaksi saadaan aikaan henkilöstömenosäästöjä, mutta toisaalta joudutaan varamaan lisämäärärahaa palvelujen ostoa varten.

5.4.3 Tiedon hallinnan kehittäminen

Viraston ydintoiminnan palvelut asiakkaille ja sidosryhmille vaativat erittäin paljon tietoa ja tiedon käsittelyä. Tiedon hallinnan kehittäminen on osa Viestintäviraston ja sen avainprosessien toiminnan strategista kehittämistä. Viestintävirastossa toteutetaan uutta tiedon hallinnan strategiaa, joka tähtää vuoteen 2010. Visiona 2010 on, että *Viestintävirasto on työskentelymalleiltaan ja prosesseiltaan sekä tiedon hallinnan näkökulmasta yhteen toimiva toimialan erityisasiantuntija, joka hyödyntää tiedon hallinnassa tietotekniikkaa tehokkaasti, turvallisesti ja taloudellisesti*. Strategia on laadittu ohjaamaan tiedon hallinnan kehittämistä ja tiedon hyväksikäytön avartamista virastossa lähivuosina. Painopistealueet ovat viraston avainprosessien tiedon hallinnan sekä osaamisen, kyvykkyyden ja suorituskyvyn kehittämisessä. Viestintävirasto seuraa myös aktiivisesti valtion tietohallintostrategian ja ValtIT kärkihankkeiden toteuttamisen etenemistä ja toteuttaa valtionhallinnon yhteisiä IT -toimintaperiaatteita ja arkkitehtuuria omassa toiminnassaan.

Viestintäviraston tiedon hallinnan strategia, verkkopalvelustrategia ja tietoturvallisuusstrategia ulottuvat suunnittelukauden lopulle, jolloin virastolle laaditaan uusi tiedon hallinnan strategia, jossa em. strategiat sovitetaan viraston toimintastrategian kanssa yhteen toimivaksi kokonaisuudeksi.

5.4.4 Riskienhallinnan kehittäminen

Tietoturvallisuuden riskienhallinta

Viraston tietoturvallisuuden hallintajärjestelmän avulla on mahdollista koordinoida, johtaa sekä kehittää Viestintäviraston tietoturvallisuutta kokonaisuutena, joka mahdollistaa tietoturvallisuustason nousun. Riskianalyysi toimii uhkien ja kontroleiden tunnistajana ja tietoturvallisuussuunnitelmaan kirjataan tarvittavat kehitystoimet. Tietoturvallisuus tuodaan entistä kiinteämmäksi osaksi Viestintäviraston ydintoimintaprosesseja.

Toiminnan ja johtamisen riskienhallinta

Riskienhallinnalla Viestintäviraston toiminnassa tarkoitetaan viraston johtamis- ja toimintatapaa, jolla virasto tehokkaasti ja ennakoivasti hallitsee epävarmuustekijöitä, jotka voivat estää tai haitata viraston tavoitteiden saavuttamista tai häiritä sidosryhmien virastoa kohtaan tuntemaa luottamusta.

Suunnittelukauden aikana riskienhallintaa kehitetään osaksi viraston johtamista, toimintaa ja prosesseja.

5.4.5 Sidoryhmätyön kehittäminen

Viestintäviraston toiminnan onnistuminen ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttävät laajaa ja monipuolista yhteistyötä eri sidosryhmien edustajien kanssa. Virasto onkin merkittävästi kehittänyt sidoryhmätyönsä muotoja ja -viestintää jo usean vuoden ajan. Viestintävirasto toteuttaa vuosit-

tain muun muassa asiakaskyselyn, jonka tuloksia hyödynnetään toiminnan ja palvelujen kehitystyössä.

Suunnittelukaudella virasto laatii erillisen strategian sidosryhmäyhteistyön vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden varmistamiseksi.

LIITE: VALTION TELEVISIO- JA RADIORAHASTON ENNAKOIVA RAHOITUSLASKELMA

luvut tuhansina euroina

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
OMA TOIMINTA						
Veronluonteiset tulot						
Palvelujen myynti, vuokrat, käyttökorvaukset ja muut toiminnan tulot						
- josta tulot talousarviotaloudesta						
Korkotulot ja voiton tuloutukset						
- josta korkotulot talousarviotaloudesta						
Tavaroiden ja palveluiden ostomenot	12 686	11 978	11 978	11 978	11 978	11 978
Henkilöstömenot						
Muut menot	250					
Korkomenot						
- josta korkomenot talousarviotalouteen						
OMAN TOIMINNAN RAHAVIRTA	12 936	11 978	11 978	11 978	11 978	11 978
SIIRTOTALOUS						
Siirtotalouden tulot	422 300	430 400	445 400	461 000	472 500	484 000
Tulonsiirrot kunnille						
Tulonsiirrot elinkeinoelämälle	409 364	419 000	434 000	449 000	460 000	473 000
Tulonsiirrot kotitalouksille						
Muut tulonsiirrot kotimaahan						
SIIRTOTALOUDEN RAHAVIRTA	12 936	11 400	11 400	12 000	12 500	11 000
INVESTOINNIT						
Käyttöomaisuusinvestoinnit						
Käyttöomaisuuden myyntivoitot						
Sijoitukset arvopapereihin						
Sijoitusten myyntivoitot						
Annetut lainat						
- josta annetut lainat talousarviotalouteen						
Annettujen lainojen takaisinmaksut						
- josta annettujen lainojen takaisinmaksut talousarviotaloudesta						
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
RAHOITUS						
Oman pääoman muutos						
- josta siirrot talousarvioon						
- josta siirrot talousarviosta						
Velan muutos						
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	0	-578	-578	22	522	-978
LIKVIDIT VARAT 1.1.	6 294	6 294	5 716	5 138	5 160	5 682
LIKVIDIT VARAT 31.12.	6 294	5 716	5 138	5 160	5 682	4 704

Oletukset:

- Tv-maksun maksajien lukumäärän oletetaan pysyvän kahdessa miljoonassa
- Vuoden 2007 luvut ovat rahaston käyttösuunnitelman mukaiset, vuoden 2008 luvut ovat TAE -suunnitelman mukaiset, vuosien 2009-2010 tuloennusteissa huomioitu Niemelän työryhmän määrittelemä 3,5 % nousu tv-maksussa, vuosien 2011-2012 tuloennusteissa arvioitu tv-maksun nousu noin 2,5 %.